

MÁTÉSZALKA VÁROS
Önkormányzat
Polgármesterétől
Mátészalka, Hősök tere 9.
Tel.: 44/501-358 Fax.: 501-360
E-mail: polgarmester@mateszalka.hu

Száma: 47-2/2025.

ELŐTERJESZTÉS
- a Képviselő-testülethez -
a Települési Értéktár Bizottság 2024. évi beszámolójáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 3.§ (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot (továbbiakban: Bizottság) hozhat létre, amely a településen megtalálható nemzeti értékeket hivatott felkutatni. Mátészalka Város Önkormányzata Képviselő-testülete 20/2014.(III.13.) Kt. számú határozatával hozta létre – a jogszabály által biztosított lehetőséggel élve - a három tagból, valamint egy bizottsági titkárból álló Bizottságot.

Figyelemmel a magyar nemzeti értékek és hungarikumok értéktárba való felvételéről és az értéktár bizottságok munkájának szabályozásáról szóló 324/2020. (VII.1.) Korm.rendelet 4.§ (1) bekezdés c.) pontjára a Bizottság tevékenységéről évente beszámol az alapító önkormányzatnak.

Jelen előterjesztésemhez mellékelve nyújtom be a tisztelt Képviselő-testület részére a megküldött beszámolót, mely tartalmazza a Bizottság éves működéséhez kapcsolódó valamennyi tevékenységét, beleértve a város értékeit, valamint újabb értékek bekerülésére vonatkozó javaslatait is.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg, és a mellékelt határozat-tervezet szerint hozza meg döntését.

Mátészalka, 2025. március 18.


Dr. Hanusi Péter *
polgármester



Melléklet a 47-2/2025. számú előterjesztéshez

H A T Á R O Z A T – T E R V E Z E T

**MÁTÉSZALKA VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK**

...../2025. (.....)

H A T Á R O Z A T A

a Települési Értéktár Bizottság 2024. évi beszámolójáról

A Képviselő-testület

A Települési Értéktár Bizottság beszámolójában foglaltakat tudomásul veszi.

Felkéri a bizottság tagjait a helyi értékek további felkutatására.

Felelős: Tóth Béla, elnök

Mátészalka, 2025. március

Dr. Hanusi Péter
polgármester

Dr. Takács Csaba
jegyző

VÉLEMÉNYLAP AZ ELŐTERJESZTÉSEKHEZ

ELŐTERJESZTÉS CÍME, TÉMÁJA, IKTATÓSZÁMA: 47-2 /2025

Előterjesztés a Települési Értéktár Bizottság 2024. évi beszámolójáról

Előterjesztés készítéséért felelős:

Tóth Béla, elnök

Kacsora Kinga Orsolya, polgármesteri kabinetvezető

Előterjesztés véleményezése:

NÉV:

Potosné Dr.
Kovács Zsuzsanna
aljegyző h.

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

Az előterjesztés a határozat-tervezet megfelel
a jogszabályi feltételeknek.
Küldettségű írott
törvényi referens

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

NÉV:

VÉLEMÉNY, MEGJEGYZÉS:

Előterjesztést ellenőrizte:

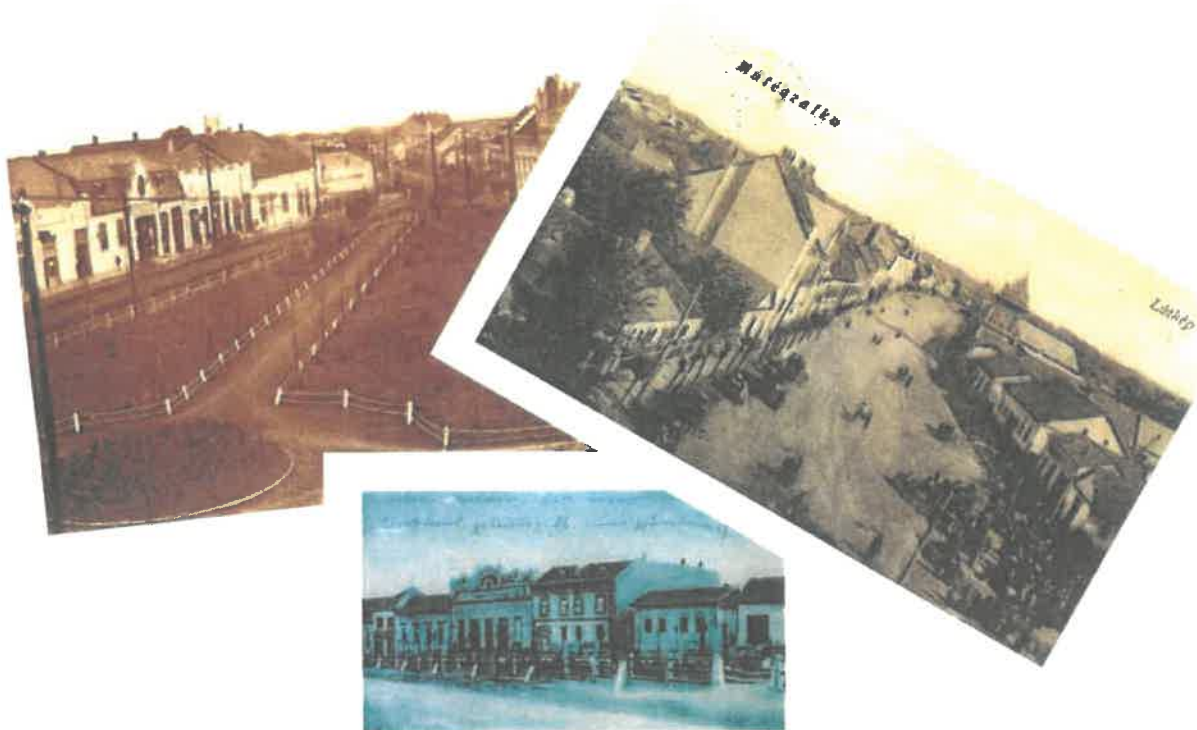


Ellenőrzés időpontja: 202. március 17.

Előterjesztést jóváhagyta:

2025.március





Települési Értéktár Bizottság
Beszámoló



2023-2024. év vonatkozásában

Tisztelt Polgármester Úr!

A Magyar Kormány a 2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról, valamint a 114/2013.(Iv.16.) Kormányrendelet a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok gondozásáról alapján határozta meg a helyi értéktár bizottságok létrejöttét.

A Helyi Értéktár Bizottságot az alábbi személyek alkotják:

- Tóth Béla elnök
- Dr. Cservényák László tag
- Dr. Stonawski Tamás tag
- Jeszenszki-Szügyi Katalin bizottsági titkár

A jogalkotók szándéka szerint a bizottságok alapvető feladata azonosítani és kategorizálni az adott település nemzeti értékeit és létrehozni a lokális értéktárat. További feladat az azonosított nemzeti értékek hivatalos formában történő megküldése a Megyei Értéktár Bizottság számára. Munkájában a TÉB az alábbi szempontrendszert használva állapítja meg kategóriát:

- Agrár és élelmiszergazdaság
- Egészség és életmód
- Ipari és műszaki megoldások
- Kulturális örökség
- Sport, turizmus és vendéglátás
- Természeti és épített környezet

A Helyi Értéktár Bizottság megalakulását és az azt követő körülményeket 2018. decemberi hónapban a képviselő-testület azt megismerhette. A beszámoló része volt, hogy törzssanyagot képezve a nevezetes mátészalkai értékek összegyűjtésre kerültek és 2019. január hónapjában elfogadásra kerültek. 2023. év májusában beszámoltunk a törzssanyag kiegészítéséről az értékek felvételéről és a 2024. évre tervezett célokról.

A megtartott ülések minden esetben meghívóval, jelenléti ívvel, valamint az ülésről készült jegyzőkönyvvel igazolhatóak. A jegyzőkönyvet az elnökön kívül, még egy bizottsági tag hitelesít, aláírásával látja el. 2023. április hónaptól mindeztől 3 ülés megtartására került sor, ahol 16 db értéktár határozat született.

Működésünk során igyekszünk egyenletes mértékben tartani a nemzeti értékek meghatározását, tekintettel arra, hogy több kategória is létezik. Ez időnként ugyanakkor nehezebbé teszi a munkát, viszont rámutat a sokszínűségre. 2019. évtől az elfogadott összes értéket meg szeretném jelölni, természetesen szakterület megnevezésével.

Települési érték megnevezése	Szakterület megnevezése
Csiky Júlia munkássága és a Mátészalkai Cigányegyüttes története	kulturális örökség
Csizmadia palota - Képes Géza Városi Könyvtár épülete	kulturális örökség
Csizmadia park - Nagyvégési (Décse) pompakút	kulturális örökség
Farkas József munkássága - a Szatmári	kulturális örökség

Múzeum alapítója	
Farkas Sándor kályhás és fazekas mester munkássága	kulturális örökség
Feldman-féle Üzletház	kulturális örökség
Főszolgabírói Hivatal - Járási Kormányhivatal épülete	kulturális örökség
Görög Katolikus Templom	kulturális örökség
Hősök Emlékkiskolája	kulturális örökség
Kegyeleti Park - régi református temető	kulturális örökség
Kossuth téri Református Nagytemplom	kulturális örökség
Megyeháza - Szentpétery Kulturális Központ régi épülete	kulturális örökség
Négy Évszak Óvoda faragott tárgyai - Schmidt Sándor és Baloghné Béres Györgyi faragóművész munkái	kulturális örökség
Ortutay villa - Viktor-Szabados ház	kulturális örökség
Péchy palota - Szatmári Múzeum épülete	kulturális örökség
Schwarz-Szalkai ház - az első villamosított lakóház	kulturális örökség
Szatmár Táncegyüttes	
Szatmár Vármegyei Kaszinó - Fogyatékosok Nappali Foglalkoztatójának épülete	kulturális örökség
Széchenyi István Általános Iskola épületének régi szárnya	kulturális örökség
Szekér-kocsi-hintó gyűjtemény	kulturális örökség
Városi Bíróság - korábban Városháza épülete	kulturális örökség
Vay kúria - Rácz-kastély - Kastélyszálló és kertje	kulturális örökség
Zukor - Novák ház	kulturális örökség
Zsidó temető - Árpád-kori szalkai temető	kulturális örökség
Zsinagóga épülete	kulturális örökség
"Óvonó a babakocsi" babagyűjteménye	kulturális örökség
Kürti László költészete	kulturális örökség
Néma Bertalan munkássága	kulturális örökség
Ádám Jenő Pedagóguskórus munkássága	kulturális örökség
Baloghné Béres Györgyike ffaragó művésznő munkássága	kulturális örökség
Vörösmarty emléktér	kulturális örökség
Szatmári Múzeum egyedülálló szekér-, kocsi, és hintógyűjteménye	kulturális örökség

2023. évben vállalt értékek is elfogadásra kerültek, melyek a következők voltak:

Települési érték megnevezése	Szakterület megnevezése
Mátészalkai Zenebarátok Kórusának munkássága	kulturális örökség
Tóth Béla kályhás mester munkássága	kulturális örökség

Oláh András munkássága	kulturális örökség
Tony Curtis életműve	kulturális örökség
Képes Géza költészete	kulturális örökség
Bíró Lajos köztéri alkotásai és munkássága	kulturális örökség
Sirpa Ihanus köztéri alkotásai és munkássága	kulturális örökség
Mécsest tartó fiú	kulturális örökség
Szabó Sándor cukrászmester munkássága	kulturális örökség
Bakos Ferenc parasztorvos	kulturális örökség
Szatmári Művésztelep alkotótábora	kulturális örökség
Nobilis „aszalt magozott meggy” és a „Jonatán almaszirom”	kulturális örökség
Szatmár Kincse Gyógyvíz	kulturális örökség
Bereczky Jazz Band munkássága	kulturális örökség
Fülöp Sándor képzőművészeti alkotásairól	kulturális örökség
Szombathy Géza szőlészeti eszközei	kulturális örökség

A fenti táblázatban található elfogadott elemeken túl, számos érték került még átbeszélésre az elmúlt időszakban. Ezek feldolgozása folyamatos. Minden javaslat a bizottság elé kerül megtárgyalásra.

2025. évben tervezett értékek listája:

Települési érték megnevezése
Rotary Club munkássága
Losonczy Léna munkássága
Inner Wheel Club munkássága
Szatmári Bortájak
Vörösmarty Bor Lovagrend
Dr. Balogh Lászlóné fazekas munkássága
Művészetbarát Egyesület munkássága
Amatőr színjátszó társulat
Túró Rudi
Fényes Napok
Képes Kávéház
Vörösmarty emlékfája
Varga László bőrműves
Vityi Zoltán munkássága
Csomár Zoltán helytörténész
Nyéki Károly munkássága

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Értéktár között az alábbi értékek szerepelnek:

Megyei érték megnevezése	Szakterület megnevezése
Szatmár Táncegyüttes munkássága	kulturális örökség
Szatmári Múzeum egyedülálló szekér-, kocs-, és hintógyűjteménye	kulturális örökség

2023-ban célunk között szerepelt, hogy a megyei értéktárba is egyre több és több érték kerüljön, így ennek eleget téve az alábbi értékek felterjesztése történt meg a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Értéktárba:

Megyei érték megnevezése	Szakterület megnevezése	Vármegyei Értéktár határozat száma
Farkas József munkássága	kulturális örökség	26/2024.(XII.11.)
Schwarz- Szalkai Ház első villamosított lakóház	kulturális örökség	28/2024.)XII.11.)
Péchy Palota Szatmári Múzeum épülete	kulturális örökség	29/2024.(XII.11.)
Vay Kúria- Rácz kastély-Kastélyszálló és kertje	kulturális örökség	27/2024.(XII.11.)
Aszalt, magozott meggy, és Jonatán almaszirom	kulturális örökség	elfogadásra vár
Szentpétery Kulturális Központ régi épülete	kulturális örökség	elfogadásra vár

2025. évében is kitűzött cél, hogy a megyei értéktárba is egyre több és több érték kerüljön, így ebben meghatározásra került a Helyi Értéktár Bizottság által javasolni kívánt értékek:

Javasolni kívánt megyei érték megnevezése:
Baloghné Béres Györgyike fafaragó művésznő munkássága
Bíró Lajos köztéri alkotásai
Túró Rúdi
Képes Géza költészete

A bizottság tagjai 2024. évében számos helyre személyesen mentek ki, hiszen nagyon sok helyre meghívást kaptak, és ezek a megbeszélések, beszélgetések nagyon jó hangulatban teltek el, és megannyi élményt nyújtottak a javaslattevők és a bizottság tagjai számára. Egyre több meghívást kapunk, ahol a javaslattevők személyesen is meg szeretnék osztani az értéktárba javasolt értékek fontosságát és nevezetességét.

A Helyi Értéktár Bizottság munkájában kiemelt szerepet kapnak a kiállítások, ezért 2024-ben elindíhattuk Furkó Kálmán életművéről és Tisza István híradástechnikai eszközeiről szóló tárlatok szervezését, melyek helyszíne a Hősök Emlékkiskolája lesz. A kiállítások szervezése az idén is folytatódik, és folyamatosan zajlanak a tárgyalások az eszközök tulajdonosaival. Jelenleg a Hősök Emlékkiskolájában Sándorné Fehér Gyöngyinek van állandó kiállítása.

2024. év végén az ÉASzC Baross László Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégium igazgatójával is tárgyaltunk Szombathy Géza szőlészeti eszközeinek kiállítása végett, de sajnos az intézményben nem találtak arra módot, hogy biztonságban el tudják ezen eszközöket helyezni, így a jövőbeni tervek között még mindig szerepel, hogy Szombaty Géza szőlészeti eszközeinek méltó helyet találjon a Helyi Értéktár Bizottság.

Tervezzük, hogy 2025. április hónapjában a Képes Géza Városi Könyvtárban Helyi Értéktár Fórum kerüljön megrendezésre, hogy a lakosok megismerjék a Helyi Értéktár Bizottság munkáját, és lehetőség legyen arra, hogy tevékenyen részt tudjanak venni az értékek megőrzésében és a javaslatok benyújtásában.

Tervezés alatt áll, hogy 2025. év tavaszán a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Értéktár meghívásának eleget téve, egy egynapos látogatás keretében ellátogassunk a Vármegyei Értéktárba, ahol megbeszéléseket folytathassunk a Helyi Értéktár Bizottság helyi szinten történő népszerűsítésére.

A Helyi Értéktár Bizottság nagy álma, hogy kiadásra kerüljön a felvett értékek listájából megszerkesztett katalógus megjelenítése. A kiadvány szerkesztése már megkezdődött, nagyon jól figyelemmel kísérhetők benne az értékek rövid leírása és az értékekről fellelhető kép megjelenítése. A szerkesztési munkálatokat folytatjuk, és ha lehetőség adódik, mindenképpen szeretnénk a katalógust papír formátumban kiadni, hiszen bárhova is megyünk, tudjuk népszerűsíteni Mátészalka helyi értékeit. A katalógus elektronikus formában való megjelenését természetesen, ahogy tudjuk, megjelenítjük.

A Helyi Értéktár Bizottság költségvetési keretet nem használt, Mátészalka Város Önkormányzat költségvetésében a Helyi Értéktár Bizottság munkája semmilyen formában nem jelenik meg. Költségvetési vonzata nincs. Tagjai semmilyen juttatásban nem részesülnek. Tevékenységünket társadalmi munkában végezzük, ami természetesen nem csak az elmúlt évekre, hanem a jövőre is vonatkozik.

Az adott körülmények és lehetőségeink ellenére elmondható, hogy a Helyi Értéktár Bizottság aktívan elkezdte munkáját. Létező és működő intézményként prosperál. Erre az évre a munkaanyag biztosított, a feladatunkat ennek megfelelően folytatjuk tovább.

Elsődleges cél a jövőre nézve is, hogy az érvényes értékek mentén meghatározásra és kategorizálásra kerülő örökségi elemek, képesek legyenek a települési közösség kohéziós erejeként szolgálni.

Az értéktárba felvett javaslatokat a Képes Géza Városi Könyvtár honlapján kívül a Mátészalkai Polgármesteri Hivatal honlapján is megtekinthető.

Végezetül szeretnék köszönetet mondani Mátészalka Város Önkormányzatának, hogy az ülések megtartására biztosította a helyiséget, egyben Czine Árpád a Képes Géza Városi Könyvtár igazgatójának, hogy vállalta a nemzeti értékek feltöltését a honlapra, valamint a papírformátumban található nemzeti értékek megőrzését. Szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki javaslatával segíti a bizottság munkáját.

Mátészalka, 2025. március 12.



Tóth Béla

elnök

